

บันทึก

เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่
กรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่
หน่วยงานของรัฐแล้ว

กรมบัญชีกลางมีหนังสือ ที่ กค ๐๕๒๖.๖/๗๑๗ ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๓ ถึง
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ขอรือแนวทางปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย
หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยมีข้อเท็จจริง
สรุปความได้ว่า กรมควบคุมมลพิษได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบ
กรณีเครื่องคอมพิวเตอร์แบบ Notebook ยี่ห้อ Compaq รุ่น ๓๘๖SX และรุ่น Contura ๔๑๐C
ของฝ่ายสารสนเทศ กรมควบคุมมลพิษสูญหาย ค่าเสียหายคิดเป็นเงิน ๑๗๖,๖๕๐ บาท โดย
พิจารณาเห็นว่า นายอดิศักดิ์ กาญจนสาขา นักวิชาการสิ่งแวดล้อม ๗ หัวหน้าฝ่ายนโยบายและ
แผนสิ่งแวดล้อม ปฏิบัติหน้าที่โดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง จนทำให้ทรัพย์สินของทาง
ราชการสูญหาย และให้นายอดิศักดิ์ รับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหาย ซึ่งภายหลังจากที่กรมควบคุมมลพิษ
ได้ทำการวินิจฉัยแล้ว นายอดิศักดิ์ได้นำเครื่องคอมพิวเตอร์เครื่องใหม่จำนวนสองเครื่องมาชดใช้
แทนเครื่องเดิมที่สูญหาย กรมควบคุมมลพิษได้แต่งตั้งกรรมการตรวจรับเครื่องคอมพิวเตอร์
ดังกล่าวตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ แล้ว เห็นว่า เครื่อง
คอมพิวเตอร์ที่นำมาใช้ทดแทนมีรายละเอียด ลักษณะเฉพาะเทียบเท่าและดีกว่าในบางคุณลักษณะ
สามารถใช้ปฏิบัติงานแทนเครื่องที่สูญหายได้ กรมควบคุมมลพิษจึงยอมรับชดใช้ค่าสินไหม
ทดแทนดังกล่าว และได้รายงานกระทรวงการคลังเพื่อขอยุติการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบ
ละเมิด ตามนัยข้อ ๑๗ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับ
ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ กรณีดังกล่าว กรมบัญชีกลางจึงขอหารือว่า

๑. กรณีที่เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐหากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้
ยินยอมชดใช้ค่าเสียหาย โดยหน่วยงานดังกล่าวยังไม่ได้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบ
ข้อเท็จจริงความรับผิดชอบตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติ
เกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือได้ดำเนินการแต่งตั้ง
คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบตามระเบียบดังกล่าวแล้วแต่การสอบสวนยัง
ไม่เสร็จสิ้น การที่หน่วยงานนั้นได้รับชดใช้ค่าเสียหายไว้ทั้งหมดหรือเพียงบางส่วนจะถือว่าความ
เสียหายที่เกิดขึ้นเป็นที่ยุติ โดยหน่วยงานที่ความเสียหายเกิดขึ้นไม่ต้องดำเนินการสอบสวนตาม
ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าวต่อไปได้หรือไม่ อย่างไร

๒. ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐได้ดำเนินการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบ
ละเมิดเสร็จสิ้นแล้ว โดยวินิจฉัยว่ามีผู้รับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทน และผู้รับผิดชอบดังกล่าวได้ชดใช้

ค่าสินไหมทดแทนครบถ้วนแล้ว จะถือว่าความเสียหายเป็นที่ยุติ โดยกระทรวงการคลังไม่ต้องตรวจสอบตามระเบียบฯได้หรือไม่ เพียงใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้รับฟังข้อเท็จจริงจากผู้แทนกรมควบคุมมลพิษและผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) แล้วได้ข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า ขณะนี้กรมบัญชีกลางได้แจ้งให้กรมควบคุมมลพิษทราบว่ากรมบัญชีกลางเห็นชอบกับการชดใช้ดังกล่าว และขณะนี้กรมควบคุมมลพิษได้ขึ้นทะเบียนพัสดุแทนเครื่องคอมพิวเตอร์แบบ Notebook ที่สูญหายแล้ว

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณาข้อเท็จจริงแล้วมีความเห็นว่าการชดใช้ค่าเสียหายจากการกระทำละเมิดแยกพิจารณาได้เป็น ๒ กรณี คือ

(๑) กรณีที่ความเสียหายเกิดแก่เงินที่มีค่าเสียหายจำนวนแน่นอน^๑ สามารถคิดคำนวณเป็นจำนวนเงินที่แน่นอนได้และเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดได้ชดใช้ค่าเสียหายที่เกิดขึ้นครบถ้วนเต็มจำนวนแล้ว ย่อมไม่มีความจำเป็นที่จะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง ความรับผิดชอบละเมิดแต่อย่างใด กรณีเช่นนี้คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้เคยวินิจฉัยไว้แล้วในเรื่องเสรีที่ ๑๙๓/๒๕๔๓ เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิดกรณีไปรษณีย์ภัณฑ์สูญหาย

(๒) กรณีอื่นนอกจาก (๑) หน่วยงานของรัฐจะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิดตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ เพื่อสอบข้อเท็จจริงและเสนอความเห็นก่อนสั่งการว่ามีผู้ต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือไม่ และเป็นจำนวนเท่าใด เมื่อผู้แต่งตั้งคณะกรรมการดังกล่าวได้มีความวินิจฉัยสั่งการประการใดแล้ว ก็ต้องส่งสำนวนการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิดให้กระทรวงการคลังตรวจสอบเสมอ แม้ว่าจะก่อนที่จะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิดหรือในระหว่างที่คณะกรรมการดังกล่าวกำลังดำเนินการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิดอยู่ผู้กระทำละเมิดจะยินยอมชดใช้ค่าเสียหายเป็นเงินหรือเป็นทรัพย์สินอื่น หน่วยงานของรัฐก็ต้องดำเนินการดังกล่าวต่อไป.

อนึ่ง ในกรณีที่ผู้กระทำละเมิดยินยอมชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นทรัพย์สินอื่นอย่างอื่น หน่วยงานของรัฐก็ต้องแต่งตั้งกรรมการตรวจรับตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ หรือตามระเบียบของหน่วยงานนั้นๆ แล้วส่งรายงานการตรวจรับพร้อมด้วยสำนวนการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิดให้กระทรวงการคลังตรวจสอบตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

ดังนั้น กรณีที่กรมบัญชีกลางหารือมานั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) จึงเห็นว่า

^๑ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ข้อ ๒๒ ในกรณีที่ความเสียหายเกิดแก่เงินให้ใช้เป็นเงินแต่เพียงอย่างเดียว

๑. กรณีที่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้ยินยอมชดใช้ค่าเสียหายก่อนที่จะหน่วยงานของรัฐจะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดหรือได้แต่งตั้งคณะกรรมการดังกล่าวแล้ว แต่การสอบสวนยังไม่เสร็จสิ้น หน่วยงานของรัฐจะต้องดำเนินการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ต่อไป

๒. กรณีที่หน่วยงานของรัฐได้ดำเนินการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดเสร็จสิ้นแล้ว และมีคำวินิจฉัยสั่งการว่ามีผู้ใดต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นจำนวนเท่าใด และผู้นั้นได้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนครบถ้วนแล้ว ไม่ว่าจะชดใช้เป็นเงินหรือเป็นทรัพย์สินอื่นก็ตาม กระทรวงการคลังยังคงมีหน้าที่ต้องตรวจสอบรายงานผลการสอบสวนต่อไป ว่าจำนวนค่าสินไหมทดแทนเหมาะสมหรือไม่ และทรัพย์สินที่ชดใช้แทนนั้นมีสภาพ คุณภาพ ปริมาณ และลักษณะเดียวกันกับทรัพย์สินที่สูญหายหรือเสียหายและใช้งานแทนได้เช่นเดียวกันทรัพย์สินดังกล่าวถูกต้องตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือไม่

(ลงชื่อ) ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์
(นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กันยายน ๒๕๕๓